

Dopis předsedy prezidia AZO ČR z.s. předsedovi vlády

Letter of President of AZO ČR to Czech Prime Minister

Aleš Vémola

ASOCIACE ZNALCŮ A ODHADČŮ ČESKÉ REPUBLIKY, z.s.
602 00 BRNO, ÚDOLNÍ 53

Vážený pane předsedo vlády,

obracím se na Vás jako zástupce organizace, která sdružuje více než 460 znalců, s naléhavým apelem ve věci absolutní nepřipravenosti justice a znalecké obce na nový zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Tento zákon má vstoupit v účinnost od 1. ledna 2021. Do dnešního dne nebyly vydány prováděcí vyhlášky a my jako znalci vlastně nevíme, jak máme od ledna fungovat. Nejsou zajištěna odborná školení, chybí skripta či jiné učební podpory, které by znalci mohli využít. Již v dubnu tohoto roku naši členové nabízeli prostřednictvím odpovědných úředníků Ministerstva spravedlnosti Justiční akademii, že se zapojíme do přípravy studijních materiálů a přípravy kurzů. Byli jsme odmítnuti, že si vše zvládnou sami. Výsledek je tristní. Ministerstvo spravedlnosti pouze v listopadu zřídilo portál pro znalce pod adresou <http://znalci.justice.cz/>, kde ale v podstatě nic není. Soudní znalci mají při tom nezastupitelnou roli pro fungování justice. Způsob, jakým je nový zákon uváděn do praxe, považuji za významné selhání státu a nebojím se dokonce říci, že to je ostuda, která se citelně projeví v krátké budoucnosti u soudů, které budou jen obtížně shánět kvalitní znalce; ti, kteří zůstanou, budou mít dlouhé termíny pro zpracování posudku.

Dalším tématem je otázka znalečného. Výše znalečného byla naposledy upravena od 1. ledna 2003. Znalecká veřejnost neustále jenom slyší více než 16 let neurčité sliby a výmluvy Ministerstva spravedlnosti na Ministerstvo financí nebo vnitra, prý jim nechtějí přidat či se zvýšením nesouhlasí. Současná hodinová sazba odměny za vysoce odbornou a odpovědnou práci znalce i znaleckého ústavu 100 až 350 Kč je již řadu let nedůstojná. Když si domů objednáte opraváře pračky, tak mu zaplatíte za hodinu práce podstatně více. Bylo nám slibováno, že až se přijme nový zákon, který nás bude přísněji regulovat, tak vedle tohoto biče v podobě vysokých pokut a přísné regulace se můžeme těšit i na cukr v podobě navýšení znalečného. Pomiňme v tuto chvíli, že navýšení znalečného je otázkou ministerské vyhlášky, která vůbec nemusela být vázána na nový zákon, to se mohlo udělat kdykoliv; přísloví „Kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod“ lze na tuto problematiku aplikovat průběžně. Z dostupných informací vím, že se navýšení znalečného odkládá, protože se řeší dopady koronavirové pandemie na rozpočet. Bič na znalce tedy zůstal, ale cukr není žádný. Přitom jsme svědky toho, jak se jiným profesím dále přidává.

**ASOCIACE ZNALCŮ A ODHADČŮ ČESKÉ REPUBLIKY, z.s.
602 00 BRNO, ÚDOLNÍ 53**

Znalecká obec je již nyní značně přestárlá. Podle údajů, které mám z roku 2016, tvořili znalci stáří 61 až 70 let nejpočetnější skupinu, druhá nejpočetnější byla skupina 71 až 80 let. Noví mladí znalci nepřicházejí, neboť špičkový odborník nestojí o ustavičný tlak právníků z jedné i druhé strany a od těch ve sporu neúspěšných o jejich návrhy na krácení již tak podhodnoceného znalečného. Navíc kombinace vysoké odpovědnosti a nedůstojné odměny jednoznačně neláká. Já osobně předpokládám, že řada znalců v reakci na nový zákon s účinností od 1. ledna 2021 a totální nepřipravenost na jeho zavedení vrátí znalecké razítko hned a další velká skupina s ohledem na svůj věk využije přechodné pětileté lhůty a s novým zákonem k požadovaným zkouškám již nepůjde.

S ohledem na shora uvedené si Vás proto dovoluji zdvořile požádat, abyste byl tak laskav, do situace se osobně vložil a zajistil opatření k nápravě. Buď ať se účinnost zákona odloží, nebo ať se urychleně vydají prováděcí vyhlášky a k nim dostupné studijní materiály. Rovněž je třeba prosadit podstatné navýšení znalečného, které nemusí v celé výši nést stát, ale lze je uplatňovat u účastníků řízení. Není totiž výjimkou, že náklady na znalce v civilních sporech jsou k tíži daňových poplatníků.

Děkuji za čas, který jste věnoval mému sdělení, a zůstávám s přátelským pozdravem

doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D.
předseda prezidia AZO ČR, z.s.

Brno, 19. listopadu 2020

JUDr. KLÁRA CETLOVÁ
NÁMĚSTKYNĚ PRO ŘÍZENÍ SEKCE DOHLEDU A JUSTICE
MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 14. prosince 2020
Č. j. MSP-165/2020-OINS-ZN/2
Počet listů: 1
Přílohy: 0

Vážený pane docente,

z pověření ministryně spravedlnosti paní Mgr. Marie Benešové Vám zasílám vyjádření k Vašemu e-mailu ze dne 19. 11. 2020 adresovaný předsedovi vlády panu Ing. Andreji Babišovi, který jej následně postoupil zdejšímu ministerstvu k přímému vyřízení.

V prvé řadě mi dovoluje Vám poděkovat za Váš dlouhodobý zájem o osud znalecké činnosti a za pomoc, kterou v této souvislosti ochotně nabízáte. Vašich snah o rozvoj znalectví si velice vážíme a budeme rádi, pokud budete s námi v této oblasti i nadále spolupracovat. K jednotlivým bodům, jichž se Váš e-mail týkal, pak uvádím následující.

1. Stav legislativního procesu

Co se týče prováděcích právních předpisů k zákonu č. 254/2019 Sb. o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, bychom Vás rádi informovali, že tyto předpisy již byly publikovány ve Sbírce zákonů, a sice v částce č. 207 rozeslané dne 7. prosince 2020 pod čísly 503. až 508. Úplné znění těchto právních předpisů naleznete ve webové aplikaci Ministerstva vnitra na adrese <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

2. Vzdělávání znalců

Pokud jde o zajištění přípravy na vstupní zkoušky, resp. celkové vzdělávání znalců, Ministerstvo spravedlnosti mělo původně v plánu uspořádat školení pro znalce věnovaná nové právní úpravě. S ohledem na nepříznivou epidemiologickou situaci a nemožnost pořádání hromadných akcí však musel být tento záměr bohužel opuštěn. Jako alternativa hromadnému školení se přitom přirozeně nabízela možnost uspořádat školení online pomocí videokonferenčního zařízení, po pečlivé úvaze a zhodnocení všech nedostatků tohoto řešení jsme se však rozhodli namísto pořádání online semináře vytvořit pro znalce vzdělávací videa, která by se na rozdíl od školení "v reálném čase" dala přehrávat i zpětně, a která by umožnila mnohem efektivněji pracovat s časem a sdělovanými informacemi.

V této fázi ministerstvo pracuje na finalizaci prvního vzdělávacího videa věnovaného obsahu vstupní zkoušky znalce a tomu, jak se na tuto zkoušku připravit. Po doladění technických aspektů bude toto video zveřejněno na portálu pro znalce na webu <https://znalci.justice.cz/>.

Co se týče skript pro přípravu na obecnou část vstupní zkoušky znalců, ministerstvo plánuje s dostatečným časovým předstihem před prvním termínem obecné části zkoušek (tj. nejpozději v prvním čtvrtletí roku 2021) zveřejnit na portálu pro znalce oficiální studijní materiály. Znalci tedy

nebudou odkázáni pouze na případné komerční studijní pomůcky a budou moci pro studium využít tento oficiální materiál vypracovaný na základě reálných testovacích otázek. Pro přípravu na obecnou část zkoušky budou rovněž k dispozici další vzdělávací videa věnovaná např. znaleckému posudku a jeho náležitostem, povinnostem znalců atd., která budou průběžně zveřejňována v portálu znalce.

Pokud jde o školení pořádaná Justiční akademií, budeme ovšem rádi, pokud se do těchto školení zapojíte a budete se i nadále podílet na vzdělávání posluchačů Justiční akademie.

3. Znalečné

Co se týče znalečného, rádi bychom Vás v první řadě upozornili, že výše časové (hodinové) odměny znalce se zvýšila poprvé od 1. ledna 2003, přičemž se rovněž zvýšila odměna za pitvy, resp. některé další položky znalečného. Hodinová odměna se zvyšuje ze současných 100 až 350 Kč za započatou hodinu na 300 až 450 Kč. Ministerstvo spravedlnosti mělo snahu zavést ještě vyšší sazbu, nicméně z důvodu omezených možností státního rozpočtu k takovému zvýšení nemohlo dojít. Současná situace nás nijak netěší, nicméně je zřejmé, že za současných hospodářských poměrů je mimořádně obtížné dosáhnout razantnějšího zvýšení znalečného.

Pokud jde o faktory, které mají vliv na výpočet zvýšení znalečného (včetně problematiky náhrady nákladů řízení účastníkem řízení), Ministerstvo spravedlnosti tyto faktory v mezích možností zohlednilo. Posouzení dopadů regulace bylo provedeno již při přípravě návrhu zákona (ten byl připravován od roku 2014), a to za účasti zástupců odborné veřejnosti, a bylo dále doplněno při přípravě návrhu vyhlášky o znalečném.

Dále si samozřejmě uvědomujeme problém související s obecným "stárnutím" znalecké obce. Domníváme se však, že samotná výše znalečného není jediným "cukrem", který nová právní úprava přináší.

Pevně doufám, že Vás tato odpověď uspokojí, a zůstávám s přátelským pozdravem.

Vážený pan
doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D.

E-mail: ales.vemola@usi.vutbr.cz

JUDr. Klára Cetlová
Ministerstvo spravedlnosti ČR
Elektronicky podepsáno: 14.12.2020 12:11:18
T=Náměstkyně, SERIALNUMBER=P513112, G=Klára, SN=Cetlová,
CN=JUDr. Klára Cetlová, OU=01830, OU=Sekce dohledu a justice,
O=Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti,

